

Dosarul nr. 2r-420/21

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: D. Crigan)

Instanța de recurs, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocaru)

Instanța de revizuire, Curtea de Apel Chișinău: (jud.: A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocaru)

## DECIZIE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Ala Cobăneanu  
Nina Vascan  
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mateciuc Iurie împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, împotriva deciziei din 01 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 22 ianuarie 2021 Mateciuc Iurie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, solicitând constatarea încălcării dreptului său la judecare în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2-513/2013, la cererea de chemare în judecată depusă de către el la 03 iunie 2015 împotriva lui Petru Slănină cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, compensarea salariului nerealizat și cheltuielilor de judecată; încasarea sumei de 3.000.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în prezenta cauză civilă.

La 04 martie 2021 Ministerul Justiției a depus cerere, solicitând în temeiul art. 186<sup>1</sup> din Codul de procedură civilă, aplicarea excepției de tardivitate, cu respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv.

Prin încheierea din 05 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă excepția de tardivitate invocată de Ministerul Justiției. A fost respinsă acțiunea depusă de Mateciuc Iurie ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

La 10 martie 2021 Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, a declarat recurs împotriva încheierii din 05 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 01 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins recursul declarat de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, și s-a menținut încheierea din 05 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prima instanță și instanța de recurs au motivat soluțiile prin faptul că prin încheierea din 25 iunie 2020 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, a fost scoasă de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Mateciuc Iurie împotriva lui Slănină Petru cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, compensarea salariului nerealizat și cheltuielilor de judecată, (cauză civilă în care se pretinde încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil), însă reclamantul Mateciuc Iurie s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune abia la 22 ianuarie 2021, peste termenul de 6 luni prevăzut la art. 3 alin. (2) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, pentru înaintarea unor astfel de acțiuni, fără a justifica omiterea acestui termen.

La 26 aprilie 2021 Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei din 01 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău și încheierii din 05 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Ca temei de revizuire, cu referire la prevederile art. 449 lit. e) din Codul de procedură civilă, Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, a indicat că prin decizia din 19 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat a fost admis recursul său, s-a casat integral încheierea din 25 iunie 2020 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, și s-a remis cauza civilă, la acțiunea lui împotriva lui Slănină Petru cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, compensarea salariului nerealizat și cheltuielilor de judecată, spre rejudecare în prima instanță, în același complet de judecată.

A notat Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, că încheierea din 25 iunie 2020 a Judecătorei Cimișlia, sediul Central, care a servit drept temei de emitere a încheierii din 05 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia irevocabilă din 01 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost anulată, respectiv există motive întemeiate de redeschidere a procesului în prezenta cauză civilă.

Prin încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, împotriva deciziei din 01 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 31 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, a declarat recurs împotriva încheierii din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu soluționarea problemei respective prin admiterea cererii de revizuire și remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, a indicat că Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 27 mai 2021 nu a indicat cu suficientă claritate motivele de fapt și de drept pe care și-a întemeiat soluția, iar prin abținerea de a da un răspuns special și explicit la cele mai

importante întrebări, l-a lipsit de posibilitatea de a cunoaște dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că copia încheierii din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău la 28 mai 2021 a fost expediată la adresa electronică a avocatului Fediuc Valentin: [XXXXXX](#) (f.d. 22, vol. II).

Astfel, recursul declarat la 31 mai 2021 este în termen.

La 07 iunie 2021 în adresa Ministerului Justiției a fost expediată copia recursului declarat de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 30, vol. II), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 449 din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

*e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;*

e<sup>1</sup>) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a

drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțată de o instanță de judecată națională.

Potrivit art. 450 lit. d) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de hotărârea, sentința sau decizia anulată sau modificată care a servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere – în cazul prevăzut la art. 449 lit. e).

Din dispozițiile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Din norma dată de drept rezultă că examinarea cererii de revizuire se limitează doar la admisibilitatea acesteia și a faptelor pe care se întemeiază, fără a se pronunța asupra fondului cauzei.

Se reține că revizuirea este o cale de atac extraordinară pusă de lege la dispoziția persoanelor interesate, care presupune redeschiderea procedurilor judiciare în privința unei cauze civile. Aceasta nu presupune rejudecarea cauzei în mod implicit, ci doar ca efect al admiterii cererii de revizuire, ceea ce prezumă existența temeiurilor în acest sens. De altfel, poate avea loc o ingerință asupra securității raportului juridic.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că în cazul când se invocă temeiul de revizuire - *s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere*, este important ca actul de dispoziție în cauză să devină irevocabil și ca acest act să fi stat la baza emiterii hotărârii supuse revizuirii. Nu este suficient ca aceste acte judecătorești care au fost anulate să fie prezente pur și simplu în dosar, ci să se regăsească în motivarea acestuia sau să fi fost luat în considerare de instanța de judecată în temeiul art. 123 CPC. Simplul fapt că cineva o anexat o hotărâre judecătorească, fie ea și irevocabilă, nu înseamnă neapărat că instanța a ținut cont de ea, atunci când a pronunțat o hotărâre judecătorească nemotivată devenită irevocabilă prin neatacare. În asemenea cazuri, respectivul temei de revizuire devine inoperabil și va constitui o ingerință asupra securității raportului juridic. Instanța competentă va trebui să respingă o astfel de cerere de revizuire ca inadmisibilă.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele indicate în cererea de recurs și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii de revizuire depusă de Mateciuc Iurie ca fiind inadmisibilă, or, alegațiile invocate de către ultimul ca temeiuri de revizuire precum că prin decizia din 19 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat a fost casată încheierea din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, care a servit ca temei de emitere a încheierii din 05 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în esență nu pot constitui drept circumstanțe noi în sensul art. 449 din Codul de procedură civilă, care ar permite redeschiderea procesului după devenirea irevocabilă a deciziei din 01 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

De fapt, argumentele invocate de Mateciuc Iurie în cererea de revizuire, se referă la dezacordul acestuia cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău în decizia din 01 aprilie 2021, de menținere a încheierii din 05 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost respinsă acțiunea acestuia ca fiind tardivă.

Mai mult ca atât, prima instanță și instanța de recurs au examinat prezenta cauză sub aspect multiaspectual, complet, nepărtinitor și nemijlocită în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, argumentând destul de explicit care temeiuri au servit la emiterea soluțiilor sale, iar Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, nu a justificat imposibilitatea efectuării actului de procedură în termenul prevăzut de lege.

Astfel, este irelevant argumentul invocat de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, în cererea de recurs precum că Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 27 mai 2021 nu a indicat cu suficientă claritate motivele de fapt și de drept pe care și-a întemeiat soluția, iar prin abținerea de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, l-a lipsit de posibilitatea de a cunoaște dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, deoarece este declarativ, deoarece este doar la nivel declarativ.

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia Curții de Apel Chișinău expusă în încheierea din 27 mai 2021, că circumstanțele invocate de Mateciuc Iurie ca temei de revizuire a deciziei din 01 aprilie 2021, nu se încadrează în prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă și nu constituie temei de redeschidere a procesului.

Se reține că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (*speța de referință Brumărescu c. României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999*).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în *speța Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006*, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să

nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un *apel camuflat*, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Josan vs. Moldova, nr. 37431/02, §25; Brumărescu vs. România, nr. 28342/95, §6; Ryabykh vs. Rusia, nr. 52854/99, §52*).

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de recurs reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

#### d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Mateciuc Iurie, reprezentat de avocatul Fediuc Valentin.

Se menține încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mateciuc Iurie împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic